

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 371/09-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. novembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti P., spol. s r. o., B., zastúpenej J., s. r. o., B., v mene ktorej koná Mgr. B. J., konateľ a advokát, vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. marca 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Obdo V 38/2007, 1 M Obdo V 4/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti P., spol. s r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. júna 2009 doručená sťažnosť spoločnosti P., spol. s r. o., B. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namieta

porušenie základného práva vlastníť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva pokojne užívať majetok zaručeného čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vydaným 26. marca 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Obdo V 38/2007, 1 M Obdo V 4/2008.

Z predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ vystupoval od 9. júna 2000 ako navrhovateľ v konaní Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) vedenom pod sp. zn. 35 Cb 95/2000. Predmetom tohto konania bol nárok na náhradu škody uplatnený sťažovateľom voči K., a. s., B. (ďalej len „žalovaný“ alebo „odporca“). Škoda mala byť sťažovateľovi spôsobená v dôsledku absolútnej neplatnosti poisťnej zmluvy uzavretej medzi ním a odporcom, a to tým, že po vzniku poisťných udalostí odporca neposkytol sťažovateľovi poisťné plnenie, pričom sťažovateľ v súdnom konaní o povinnosti odporcu zaplatiť mu poisťné plnenie nebol úspešný práve pre absolútnu neplatnosť poisťnej zmluvy.

V priebehu konania sťažovateľ zmenil pôvodný žalobný návrh tak, že zvýšil požadované plnenie z titulu náhrady skutočnej škody, ktorá mu vznikla z poisťných udalostí (vlámania spojené s krádežou), a z titulu ušlého zisku. Krajský súd túto zmenu pripustil.

Rozsudkom č. k. 35 Cb 95/00-119 zo 16. novembra 2001 krajský súd žalobe sťažovateľa vo väčšej časti vyhovel.

Na odvolanie žalovaného najvyšší súd uznesením z 8. októbra 2002 vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Obo 49/2002 zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Dôvodom rozhodnutia najvyššieho súdu bol problém určenia výšky náhrady škody.

V ďalšom konaní krajský súd nariadil kontrolné znalecké dokazovanie. Žalovaný vzniesol voči nárokom sťažovateľa uplatneným formou zmeny návrhu námietku premlčania.

Krajský súd rozsudkom č. k. 35 Cb 95/00-323 z 19. decembra 2005 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sťažovateľovi skutočnú škodu spolu s príslušenstvom vrátane dane z pridanej hodnoty, ktorú musel sťažovateľ v dôsledku poistných udalostí odvieť, a čiastočne aj uplatnený ušlý zisk. Vo zvyšnej časti bola žaloba sťažovateľa na základe uznania vznesenej námietky premlčania zamietnutá. K predmetnému rozsudku bol 18. januára 2006 vydaný doplnujúci rozsudok týkajúci sa náhrady trov konania a 3. februára 2006 opravné uznesenie v časti priznanej istiny.

Sťažovateľ napadol rozsudok krajského súdu odvolaním „*namietajúc, že súd prvého stupňa vo svojom skoršom rozsudku priznal nárok sťažovateľovi podľa rozšíreného návrhu a Najvyšší súd SR sa v rozsudku č. k. 6 Obo 49/02 otázkou premlčania nezaoberal. ... ak súd pripustil zmenu návrhu, mal súd konať len o zmenenom návrhu nie o návrhu pôvodne uplatnenom. Sťažovateľ zároveň poukázal na fakt, že pokiaľ ide o rozširovanie žalobného nároku týkajúceho sa časti ušlý zisk, už v pôvodnom návrhu... uviedol, že nakoľko je laikom v danej otázke, výška ušlého zisku bude spresnená na pojednávaní potom, čo bude vykonaný znalecký posudok... Súčasne sťažovateľ poukázal na to, že k zmene petitu... nie je viazaná žiadna premlčacia lehota. Sťažovateľ zároveň tvrdil, že námietka premlčania ktorú vzniesol odporca... nie je dôvodná, nakoľko v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie, a teda nárok, ktorý sťažovateľ uplatnil v zmysle § 95 ods. 1 OSP premlčaný nebol, nakoľko bol uplatnený počas spočívania premlčacej doby.*“.

Rozsudok krajského súdu napadol odvolaním aj odporca s námietkou, že „*v poistnej zmluve boli poistené len prípady živelnej udalosti a nie poistenie zásob pre prípad ukradnutia. Zároveň namietol aj priznanie DPH ako súčasť náhrady škody.*“.

Najvyšší súd rozsudkom vydaným 24. januára 2007 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Obo 52/2006 potvrdil prvostupňový rozsudok s konštatovaním, že „v zmysle § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka bol preukázaný vznik škody porušením právnej povinnosti... Zároveň konštatoval, že pokiaľ ide o nárok na zaplatenie DPH, ako súčasti náhrady škody, sťažovateľ nepreukázal, že uplatnenú daň do štátneho rozpočtu skutočne odvedol. Z uvedeného dôvodu odvolací súd v časti týkajúcej sa priznania náhrady škody za DPH vo výške 274 751,- Sk... spolu s príslušenstvom a vo výške 238 775,- Sk... s príslušenstvom zamietol. Odvolací súd zároveň konštatoval, že nároky sťažovateľa uplatnené na súde prvého stupňa podaním na rozšírenie návrhu dňa 31. 10. 2001 a podaním na rozšírenie návrhu zo dňa 09. 05. 2003 sú nárokmi sťažovateľa uplatnenými po uplynutí štvorročnej premlčacej lehoty. Zároveň uviedol, že znalec pokiaľ ide o výšku ušlého zisku vychádzal z nesprávne posúdenej právnej otázky, o ktorej mu neprináležalo rozhodovať a to otázky zhodnotenia vhodnosti obdobia prerušenia prevádzky žalobcu. Odvolací súd preto v zmysle § 219 OSP v časti týkajúcej sa zamietnutia rozšíreného návrhu žalobcu o ďalší ušlý zisk s príslušenstvom ako aj časť rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým priznal pôvodnou žalobou uplatnený ušlý zisk rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil. Najvyšší súd v časti uplatneného úroku z omeškania rozsudok prvostupňového súdu zmenil tak, že priznal sťažovateľovi 17,6 % úrok z omeškania z priznanej náhrady škody a ušlého zisku od 09. 06. 2000 až do zaplatenia. Uviedol pritom, že žalovaný... sa mohol o povinnosti plniť sťažovateľovi na základe právoplatného rozhodnutia dozvedieť najskôr podaním žalobného návrhu teda 09. 06. 2000.“.

Odvolací rozsudok najvyššieho súdu napadol sťažovateľ dovolaním, ktoré odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci a chybou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V rozhodnutí odvolacieho súdu podľa sťažovateľa nebola správne posúdená námietka premlčania, pretože „právne úkony smerujúce k rozšíreniu svojich nárokov uplatnil včas, a to počas spočívania premlčacej doby“. Rovnako tvrdenie odvolacieho súdu o neodvedení dane z pridanej hodnoty „nie je pravdivé a... na pojednávaniach a z priložených znaleckých posudkov je jasné, že daň bola odvedená“.

Proti rozsudku najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho však bolo podané na základe podnetu odporcu aj mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“).

Pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa sa najvyšší súd ako súd dovolací „stotožnil s vysloveným právnym záverom, že žalovaná sa do omeškania s platením nároku na náhradu škody mohla dostať až momentom, keď sa dozvedela, že za vznik škody je zodpovedná a v akej výške“. K tvrdeniu sťažovateľa o zaplatení dane z pridanej hodnoty najvyšší súd uviedol, že „z predložených dôkazov nie je zrejmé, čím žalobca preukázal, že daň z pridanej hodnoty do štátneho rozpočtu odvedol, a teda že mu v tejto výške skutočná škoda, ktorá by bola v príčinnej súvislosti s porušením povinnosti žalovanej vznikla“. O dovolaní sťažovateľa najvyšší súd rozhodol rozsudkom z 26. marca 2009 vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Obdo V 38/2007, 1 M Obdo V 4/2008 tak, že ho ako nedôvodné zamietol.

Vo vzťahu k podanému mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora najvyšší súd vychádzal zo skutkového zistenia, že v poisťnej zmluve, ktorej absolútna neplatnosť založila nárok sťažovateľa na náhradu škody, „poistná suma na hnutelný majetok bola dohodnutá 1 000 000,-- Sk... Je zrejmé, že táto suma... bola vymedzená maximálne poistné plnenie za jednu poistnú udalosť“, preto najvyšší súd dospel k záveru, že „z titulu porušenia povinnosti, následkom ktorej došlo k uzavretiu poisťnej zmluvy, mohla vzniknúť škoda iba do výšky poistného plnenia, ktoré by bolo žalobcovi za predpokladu platne uzavretej poisťnej zmluvy vyplatené. V žiadnom prípade žalobcovi nemohla vzniknúť skutočná škoda následkom porušenia povinnosti žalovanej vo výške zisťovanej na základe hodnoty odcudzených vecí, ušlý zisk v prípade, že by tieto veci odcudzené neboli, vo výške dane z pridanej hodnoty, ktorá by bola za tieto odcudzené veci do štátneho rozpočtu odvedená. Skúmanie takejto výšky skutočnej škody je v danom prípade bezpredmetné, nakoľko ide jednoznačne o vznik škody, ktorá nie je v príčinnej súvislosti so vzniknutou škodou... V prípade platne uzavretej poisťnej zmluvy medzi účastníkmi by žalobca mal od žalovaného právo na poistné plnenie následkom vzniku poisťnej udalosti, a preto keď žalovaná aj porušila povinnosť pri uzatváraní poisťnej zmluvy, môže zodpovedať za škodu žalobcovi

do výšky plnenia, ktoré by mu bola povinná poskytnúť, keby k porušeniu povinnosti z jej strany došlo (správne má byť „nedošlo“, pozn.), lebo v takejto výške vzniknutá škoda je v príčinnej súvislosti s porušením povinnosti žalovanej.“. Odporca tak podľa názoru najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho „nemôže zodpovedať za vyššiu škodu v danom prípade uplatnenú aj z titulu zodpovednosti za ušlý zisk, DPH príslušenstva, nakoľko táto presahuje maximálnu sumu 2 000 000,-- Sk“, ktorý by bol povinný „titulom poistného plnenia za dve poistné udalosti poistiteľovi (správne má byť „poistenému“, pozn.) ... vyplatiť“. Najvyšší súd o mimoriadnom dovolaní rozhodol rozsudkom z 26. marca 2009 tak, že v časti o zaplatenie sumy 2 000 000 Sk s úrokom z omeškania 17,6 % od 9. júna 2000 rozsudok odvolacieho súdu potvrdil a vo zvyšku ho zmenil tak, že žalobu zamietol.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ s poukazom na judikatúru ústavného súdu i Európskeho súdu pre ľudské práva uviedol, že v jeho prípade „nárok na náhradu škody, vrátane požadovanej zaplatenej DPH a ušlého zisku... predstavuje finančné prostriedky, ohľadne ktorých má sťažovateľ ako účastník súdneho konania legitímnu nádej na ich zaplatenie za splnenia zákonných podmienok a preto ich možno podriaďiť pod pojem majetok, resp. vlastnícke právo“.

Z tohto hľadiska potom porušenie označených základných práv sťažovateľ zdôvodnil kritikou záveru najvyššieho súdu o nepreukázaní odvedenia dane z pridanej hodnoty do štátneho rozpočtu. Toto konštatovanie považuje sťažovateľ „za nepravdivé a nezodpovedajúce skutočnému stavu veci“, pretože „na pojednávaniach bolo jednoznačne preukázané, že sťažovateľom uplatnená daň bola zaplatená, čo sťažovateľ doložil jednotlivými potvrdeniami o zaplatení dane z pridanej hodnoty, ktoré boli podkladmi pre vypracovanie znaleckých posudkov“.

Sťažovateľ v odôvodnení svojej sťažnosti zopakoval výhradu voči právnomu záveru konajúcich súdov o premlčaní časti uplatneného nároku na náhradu škody, keďže „právne úkony sťažovateľa, ktoré smerovali k rozšíreniu jeho nároku..., boli uplatnené v čase spočívania premlčacej doby a z uvedeného dôvodu neboli premlčané, a teda súd na námietku premlčania nemal prihliadať“. Takýmto, podľa sťažovateľa „nesprávnym

právnym posúdením otázky premlčania“ došlo k porušeniu jeho základného práva zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy i čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu.

Proti určení dátumu, od ktorého je podľa najvyššieho súdu potrebné počítať úroky z omeškania, sťažovateľ namietol, že *„v tomto konkrétnom prípade išlo o náhradu škody spôsobenú žalovaným porušením jeho právnej povinnosti, ktoré malo za následok neplatnosť Poistnej zmluvy ex tunc a z uvedeného dôvodu, v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka ten kto porušil právnú povinnosť... zodpovedá za spôsobenú škodu v plnom rozsahu odo dňa, kedy ku škodovej udalosti došlo a nie odo dňa, kedy sa o tom mohol dozvedieť“.*

V závere odôvodnenia svojej sťažnosti sťažovateľ zhrnul svoju argumentáciu tvrdením, že *„postup Najvyššieho súdu je v rozpore s právnym inštitútom zodpovednosti za škodu v zmysle Obchodného zákonníka, ako aj Občianskeho zákonníka. Nerešpektovaním uvedenej koncepcie a svojvoľným výkladom a aplikáciou zákonných predpisov Najvyšším súdom došlo k zásadnému odchýleniu sa od príslušných predpisov, čím sa de facto poprel ich význam ako aj účel, ktorým je v prvom rade ochrana poškodenej strany. Z uvedeného dôvodu považujeme rozhodnutie Najvyššieho súdu za nepreskúmateľné...“.*

Sťažovateľ navrhol ústavnému súdu, aby po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom v konaní vedenom pod sp. zn. I Obdo V 38/2007, I M Obdo V 4/2008 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu garantované v článku 46 a nasl. Ústavy SR a v článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj základné právo sťažovateľa vlastníť majetok vyjadrené v článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 1 dodatkového Protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj ďalšieho základného práva.

Ústavný súd vracia v zmysle článku 127 ods. 2 Ústavy SR a podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde vracia vec Najvyššiemu súdu SR na ďalšie konanie.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní bolo potrebné v prvom rade vysporiadať sa s formuláciou petitu prerokúvanej sťažnosti, keďže ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Sťažovateľ v sťažnostnom návrhu žiadal vyslovenie porušenia jeho označených základných práv postupom najvyššieho súdu v dovolacom konaní. Celé odôvodnenie jeho sťažnosti však svedčí o námietkach smerujúcich voči rozsudku (nie postupu) najvyššieho súdu z 26. marca 2009. Ústavný súd preto odôvodnenie svojho rozhodnutia v rámci predbežného prerokovania sťažnosti zameral na vysporiadanie sa so sťažnostnou argumentáciou smerujúcou voči rozhodnutiu, do ktorého vyústilo dovolacie konanie najvyššieho súdu. Ústavný súd takto poskytol označeným základným právam sťažovateľa vyššiu úroveň ochrany, pretože odmietnutie sťažnosti pre rozpor petitu a odôvodnenia sa mu v okolnostiach posudzovaného prípadu javí ako príliš formalistický postup.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Sťažovateľ v odôvodnení svojej sťažnosti predostrel tri zásadné námietky.

Prvá námietka sa týkala právneho posúdenia námietky premlčania vznesenej odporcom ešte v rámci prvostupňovej fázy konania. Ústavný súd tu nezistil priamu súvislosť medzi označenými základnými právami sťažovateľa a rozhodnutím najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho, keďže najvyšší súd dospel v konečnom dôsledku k záveru, že škoda, ktorú odporca spôsobil zavinením absolútnej neplatnosti spornej poisťnej zmluvy, mohla dosahovať najviac sumu, ktorá bola v predmetnej poisťnej zmluve dohodnutá ako tzv. poisťná suma podľa § 788 ods. 2 písm. a) zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), čo je maximálna suma, ktorú je poisťiteľ povinný v prípade poisťnej udalosti zaplatiť poistenému. Keďže sťažovateľ si v pôvodnom návrhu na priznanie nároku na náhradu škody uplatnil tento nárok v celkovej sume vyššej ako bola dojednaná poisťná suma, otázka prípadného premlčania nároku na náhradu škody v časti, ktorá pôvodne uplatnenú sumu presahovala v dôsledku neskoršej zmeny návrhu na začatie konania, sa stala celkom bezpredmetnou. Právne posúdenie vznesenej námietky premlčania tak, ako to očakával sťažovateľ, mu v okolnostiach posudzovaného prípadu nemohlo v predmetnom konaní privodiť priznanie nároku na náhradu škody v ním požadovanej sume. Prvú námietku tak ústavný súd posúdil ako nedôvodnú.

K druhým dvom námietkam ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Skutkové a právne závery

všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Rovnaký postoj ako k prvej námietke zaujal ústavný súd i k druhej námietke sťažovateľa, ktorá sa týkala časti sumy uplatnenej náhrady škody tvorenej daňou z pridanej hodnoty, ktorú sťažovateľ podľa jeho tvrdenia musel v dôsledku poisťných udalostí odvieť do štátneho rozpočtu. I táto sporná otázka sa stala bezpredmetnou v dôsledku právneho názoru, na ktorom najvyšší súd ako súd dovolací založil svoje rozhodnutie. V jeho odôvodnení doslova uviedol, že *„z titulu porušenia povinnosti, následkom ktorej došlo k uzavretiu poisťnej zmluvy, mohla vzniknúť škoda iba do výšky poisťného plnenia, ktoré by bolo žalobcovi za predpokladu platne uzavretej poisťnej zmluvy vyplatené. V žiadnom prípade žalobcovi nemohla vzniknúť skutočná škoda následkom porušenia povinnosti žalovanej vo výške zisťovanej na základe hodnoty odcudzených vecí, ušlý zisk v prípade, že by tieto veci odcudzené neboli, vo výške dane z pridanej hodnoty, ktorá by bola za tieto odcudzené veci do štátneho rozpočtu odvedená. Skúmanie takejto výšky skutočnej škody je v danom prípade bezpredmetné, nakoľko ide jednoznačne o vznik škody, ktorá nie je v príčinnej súvislosti so vzniknutou škodou.“* Ústavný súd nepovažuje za potrebné akokoľvek doplniť toto zdôvodnenie, keďže jeho jednoznačnosť nevyžaduje pre poskytnutie ochrany základným právam sťažovateľa, na ktorých ochranu je ústavný súd povolaný, žiadne ďalšie vysvetlenia. V súlade s tým ústavný súd konštatuje, že ani v tomto bode nezistil dôvody, pre ktoré by bolo možné považovať napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

Tretia sťažnostná námietka bola zameraná na spochybnenie dátumu, od ktorého podľa názoru najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho mal sťažovateľ ako úspešný žalobca nárok na úroky z omeškania z vysúdenej sumy.

Ústavný súd nepovažuje ani tento právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého v konaní o nároku na náhradu škody sa žalovaná strana „do omeškania s platením nároku na náhradu škody mohla dostať až momentom, keď sa dozvedela, že za vznik škody je zodpovedná a v akej výške“, za arbitrárny ani za zjavne neodôvodnený.

Povinnosť nahradiť škodu je totiž obsahom záväzkovo-právneho vzťahu (§ 489 Občianskeho zákonníka), v ktorom dlžník (škodca) za splnenia podmienok uvedených v § 563 Občianskeho zákonníka je povinný splniť dlh prvého dňa potom, ako ho o plnenie veriteľ (poškodený) požiadal [uvedené ustanovenia Občianskeho zákonníka boli v sťažovateľovej veci relevantné vzhľadom na subsidiárne použitie Občianskeho zákonníka v obchodných záväzkových vzťahoch (§ 1 ods. 2 druhá veta zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov)]. Z podkladov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, ani z tvrdení sťažovateľa nevyplýva, že by nárok na náhradu škody voči odporcovi uplatnil pred dorúčením žaloby krajskému súdu v júni 2000. Najvyšší súd preto ako súd dovolací v súlade s koncepciou judikatúry všeobecných súdov v podobných veciach (mutatis mutandis rozsudok najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 1 Cdo 210/2005 uverejnený v časopise Zo súdnej praxe, roč. 2006, č. 3, st. 86, č. 37/2006) bez akýchkoľvek ústavne relevantných pochybností správne ustálil moment, od ktorého vznikol záväzok odporcu zaplatiť náhradu škody sťažovateľovi, a tým aj moment, ktorý je rozhodujúci pre začiatok omeškania dlžníka spojeného s povinnosťou platiť úroky z omeškania.

Aj posledná námietka sťažovateľa, ktorou zdôvodnil svoje tvrdenia o porušení označených základných práv najvyšším súdom, je tak nedôvodná.

Ústavný súd nezistil pri predbežnom prerokovaní predloženej sťažnosti žiadne skutočnosti signalizujúce možnosť zistenia porušenia sťažovateľových základných práv v rámci meritórneho prerokovania jeho sťažnosti. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené a s poukazom na to, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97), sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. novembra 2009